

Brede welvaart en gebiedsgerichte aanpak

- Ontwikkeling in beleidsaandacht voor de wijk
- Bouwstenen voor een slagvaardige gebiedsgerichte aanpak
- Brede welvaart als gemeenschappelijke taal

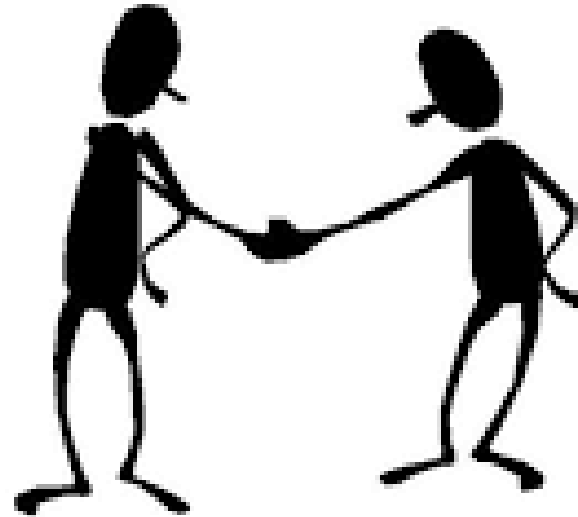

WijkWijzer

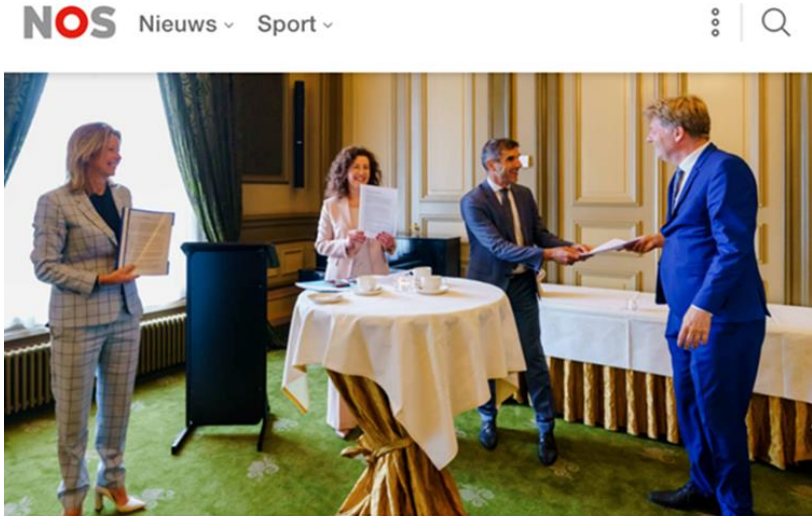
Platform voor leefbare
en veilige wijken

Kennismaking

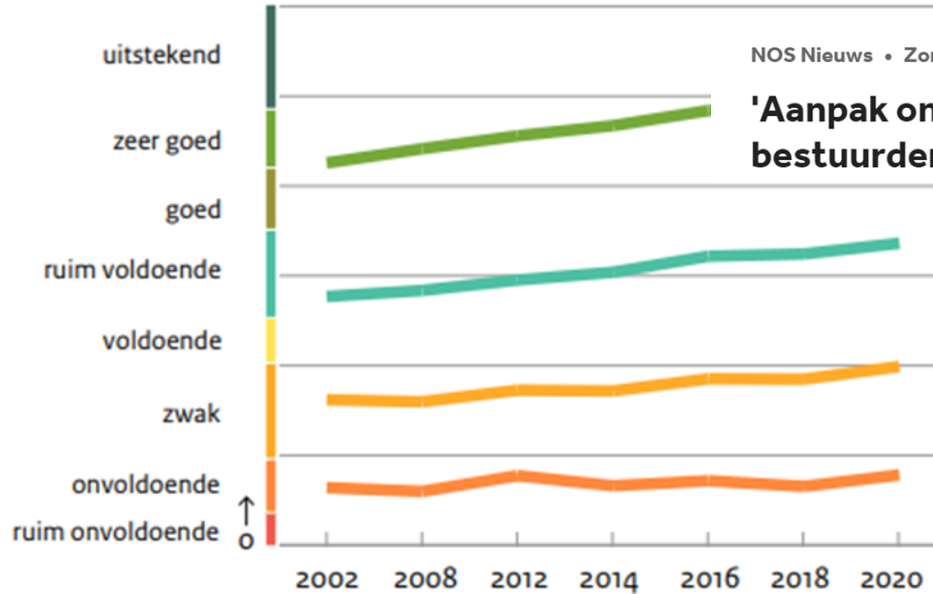
Urgentie openstapeling opgaven

NOS NIEUWS • BINNENLAND • 16-06-2020, 03:32 • AANGEPAST 16-06-2020, 09:49

Burgemeesters: coronacrisis verergert tweedeling in maatschappij

De coronacrisis veroorzaakt in achterstandswijken een exponentiële groei van problemen als onderwijsachterstand, armoede, huiselijk geweld, werkloosheid en ondermijnende criminaliteit. De tweedeling in de maatschappij en de kansenongelijkheid nemen toe.

NOS Nieuws • Zondag 17 juli, 07:18 • Aangepast zondag 17 juli, 11:54

'Aanpak ondermijning minder effectief dan bestuurders doen voorkomen'

NOS Nieuws • Donderdag 11 augustus, 10:20 • Aangepast donderdag 11 augustus, 10:44

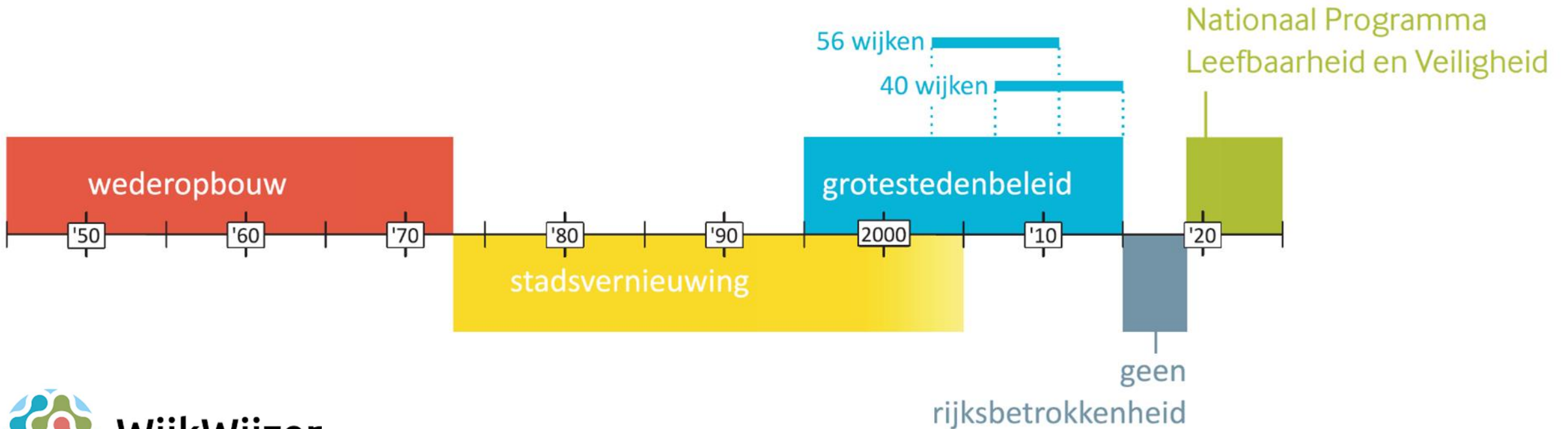
Drukte voedselbank houdt aan in gewoonlijk stille zomerperiode

Atlas van Afgehaakt Nederland Over buitenstaanders en gevestigden

Jesse de Vooegd & René Cupens

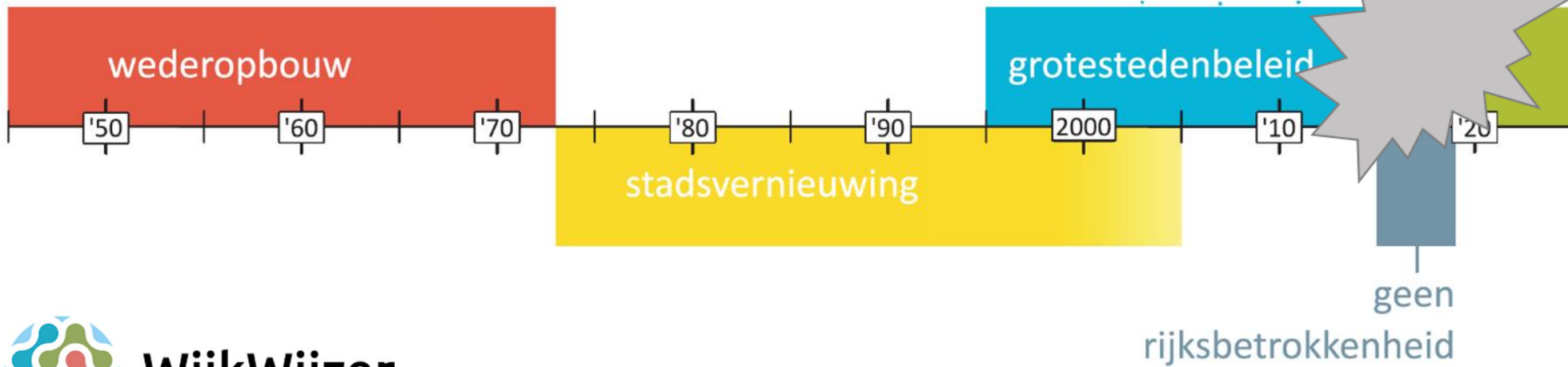

Lange beleidstraditie

Lange beleidstraditie

- Einde wijkenbeleid (GSB/ISV)
- Herziening Woningwet
- Decentralisaties sociaal domein

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (2022)

Doelstelling: De leefbaarheid en veiligheid van de meest kwetsbare gebieden in Nederland in 15-20 jaar op orde te brengen en het perspectief van bewoners te verbeteren.

Drie subdoelen:

1. Verbeteren van de fysieke leefomgeving
2. Bieden van een beter perspectief
3. Vergroten van de veiligheid

Vijf departementen: BZK, JenV, VWS, SZW, OC&W

Nationaal Programma L&V: 20 focusgebieden en 4 actielijnen

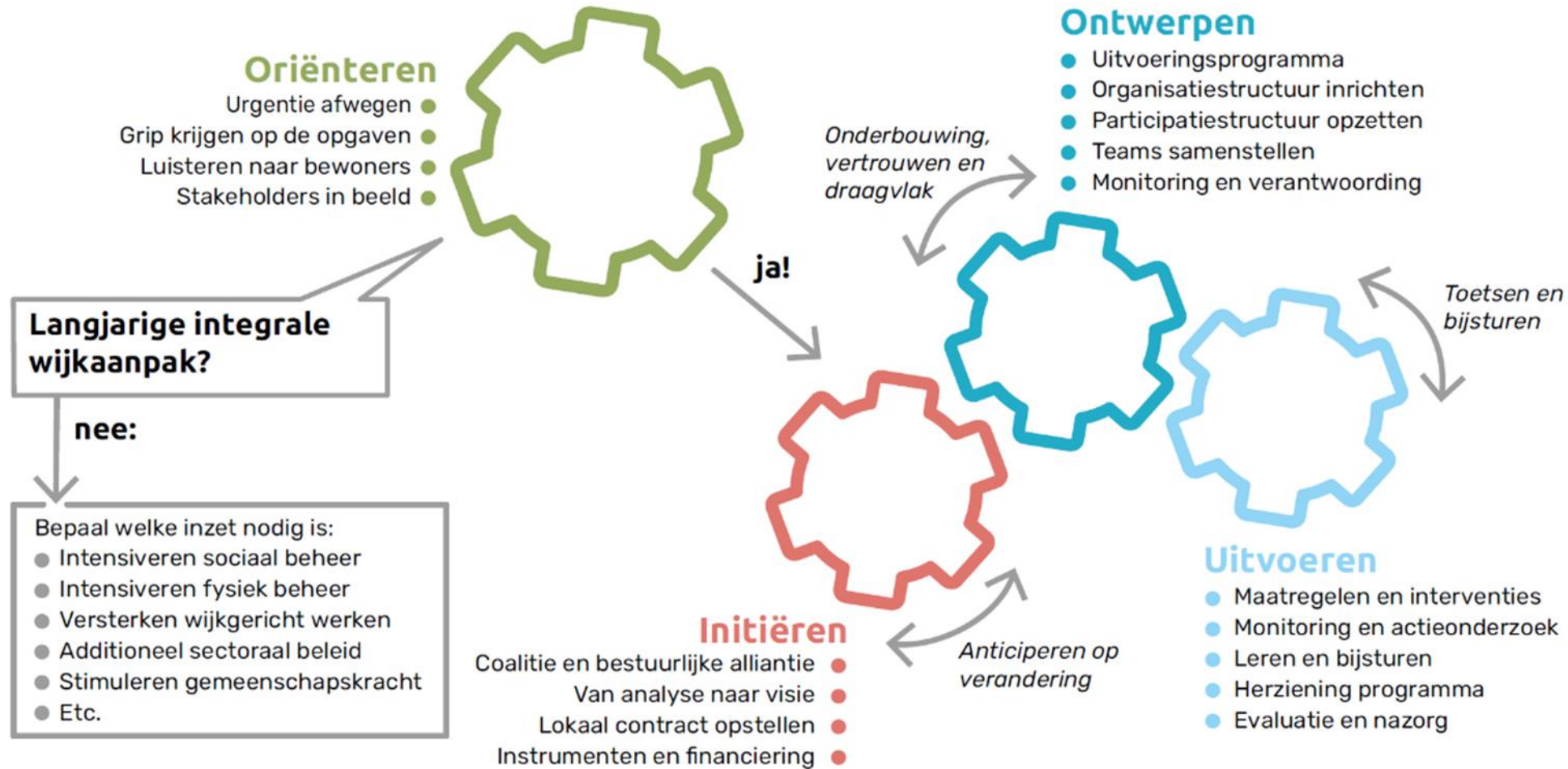

Gemeente	Gebied/wijk
Amsterdam	Zuidoost
Amsterdam	Nieuw-West
Arnhem	Oost
Breda	Noord
Delft	West
Dordrecht	West
Den Haag	Zuidwest
Eindhoven	Woensel-Zuid
Groningen	Noord
Heerlen	Noord
Leeuwarden	Oost
Lelystad	Oost
Nieuwegein	Centrale-As
Roosendaal	-stad
Rotterdam	Zuid
Schiedam	Nieuwland-Oost
Tilburg	Noordwest
Utrecht	Overvecht
Vlaardingen	West
Zaandam	Oost

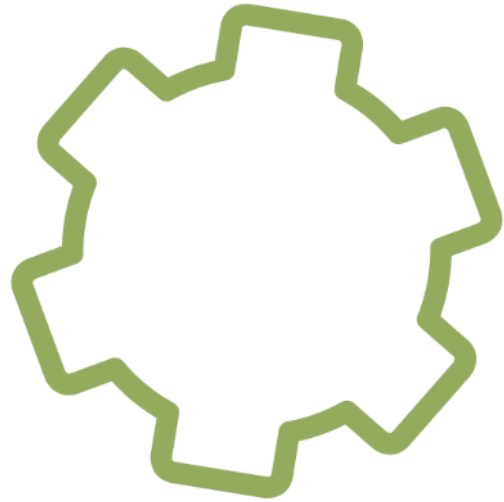
Vier actielijnen

1. Samenhangende integrale aanpak
2. Betere woningen, gemengde wijken
3. We zorgen dat meer bewoners kunnen meedoen in de samenleving
4. Betere veiligheid

Integrale aanpak: vier bouwstenen

Oriëntatiefase

Oriënteren

- Urgentie afwegen ●
- Grip krijgen op de opgaven ●
- Luisteren naar bewoners ●
- Stakeholders in beeld ●

Acute urgentie

Sluimerende urgentie

Meervoudige urgentie

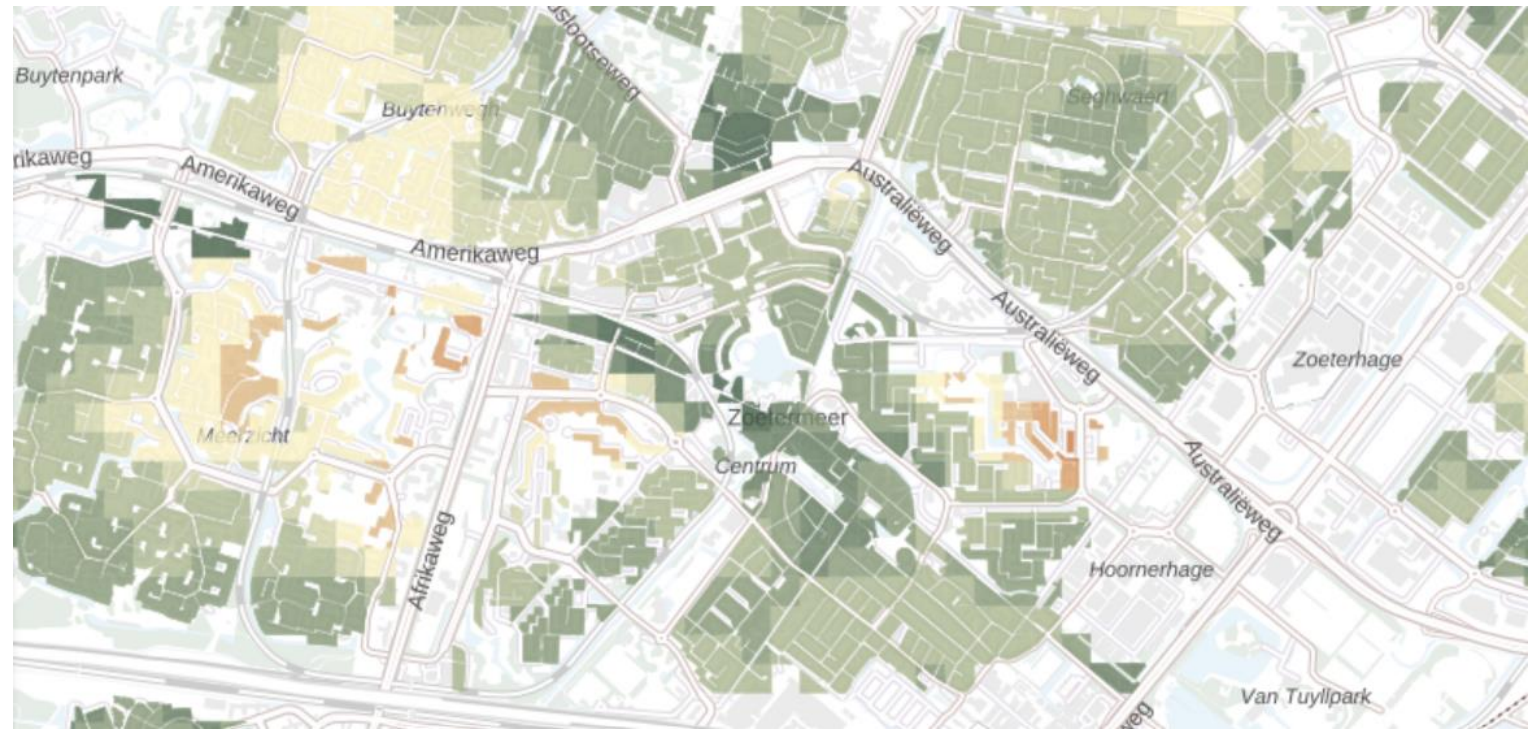
Vragen en gesprekspunten

- Is in de wijk is sprake van concentraties of opstapeling van problemen?
- Is in de wijk is sprake van een opstapeling van beleidsopgaven (bijvoorbeeld verdichting, herstructurering, aardgasvrij, klimaatadaptatie)?
- Geven bewoners aan dat het samenleven in de wijk problematisch is? Voelen ze zich onveilig? Zijn er signalen dat de beginselen van de rechtsstaat onder druk staan?
- Voor wijken waar (nog) geen sprake is van urgente problemen: zijn er signalen of indicatoren die wijzen op mogelijke stagnatie of toekomstige achteruitgang?

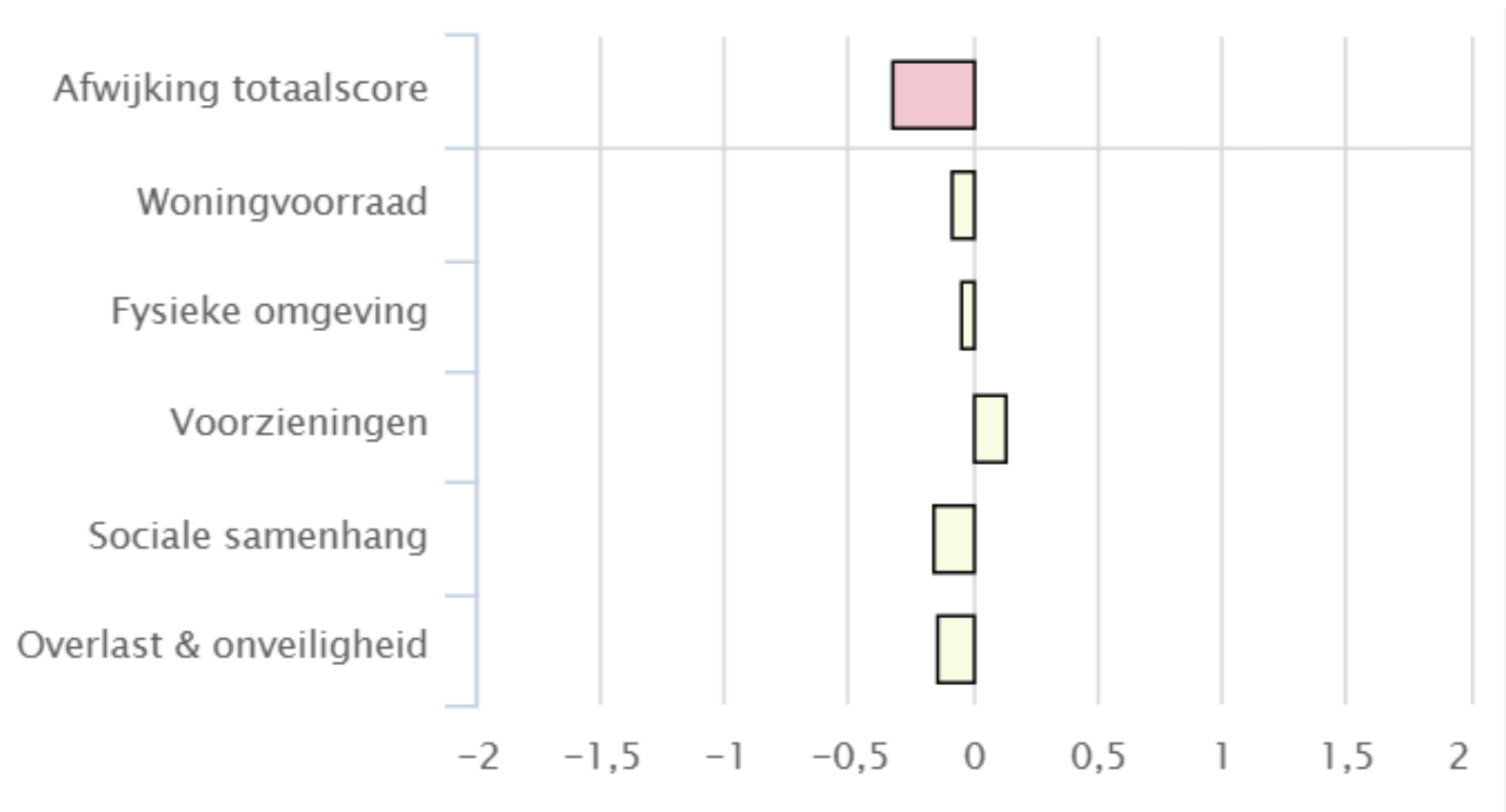
Urgentie leefbaarheid new towns

Leefbaarometer

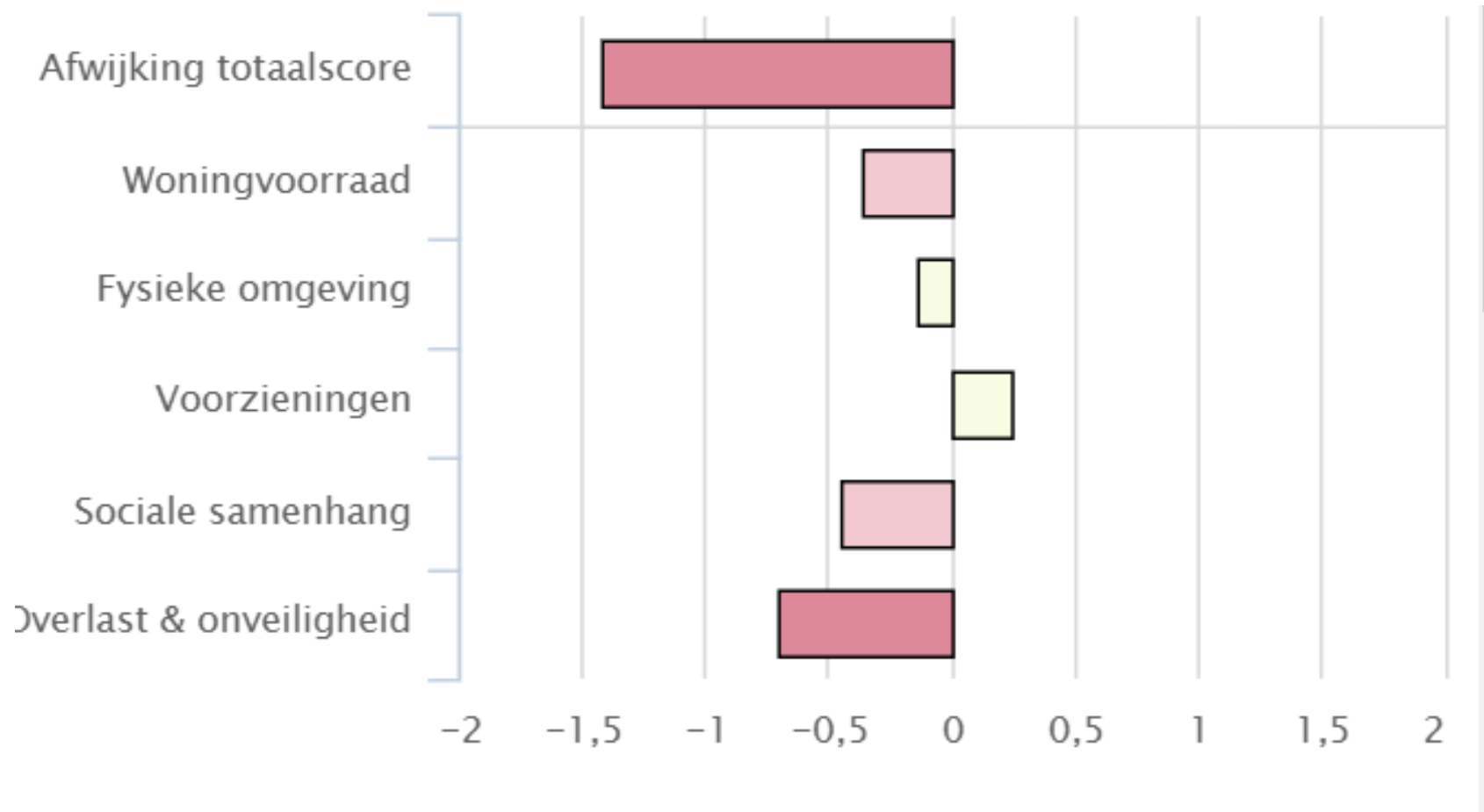
- Woningvoorraad
- Fysieke omgeving
- Voorzieningen
- Sociale samenhang
- Overlast en onveiligheid

Zoetermeer: ruim voldoende

Meerzicht Oost: zwak

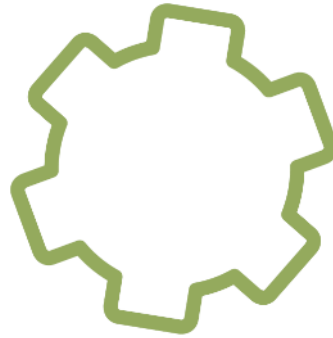
Zwakke buurten volgens Leefbaarometer 2020

Gemeente	Totaal aantal buurten	waarvan onvoldoende of zwak
Nissewaard	84	25
Capelle aan den IJssel	69	8
Zoetermeer	26	1
Almere	59	7

Oriëntatie: grip op de opgaven

Oriënteren

- Urgentie afwegen ●
- Grip krijgen op de opgaven ●
- Luisteren naar bewoners ●
- Stakeholders in beeld ●

1. Op zoek naar urgentie
2. Maak een wijkscan
3. Haal verhalen op
4. Breng partijen samen
5. Verbind tellen en vertellen
6. Verbind ideeënvorming met beleid
7. Stel een buurtagenda op

Aanpak woonerfwijken: geen nieuw vraagstuk

- Circa 10 jaar geleden veel aandacht voor aanpak woonerfwijken: analyse, onderzoek en experimenten
- Tien jaar later: meeste wijken nog steeds stabiel en in trek onder kopers en huurders
- Leer van het verleden: veel ervaring met sociale en fysieke verbetering van woningen en woonomgeving

Opgaven voor de integrale wijkaanpak

- Leefbaarheidsverschillen
- Kansenongelijkheid
- (Drugs)criminaliteit en ondermijning
- Polariseratie en vertrouwen
- Gezondheidsverschillen
- Woningbouw
- Verduurzaming

In gesprek

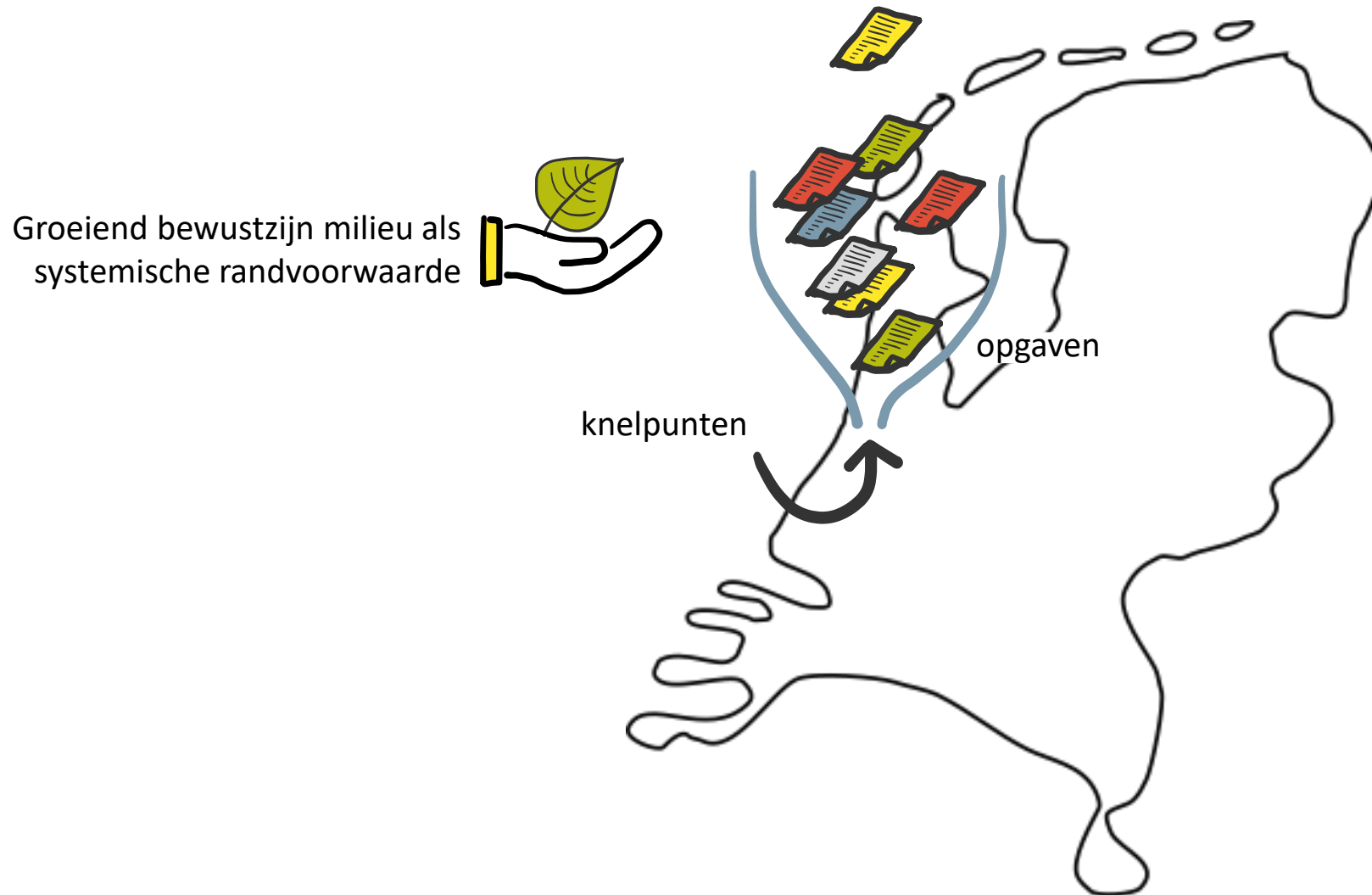
Opmerkelijk?

Randstedelijke voorsteden bieden inwoners de meeste brede welvaart

15-02-2022 | Nieuwsbericht

Inwoners van gemeenten in de nabijheid van de grotere steden in de Randstad ervaren de hoogste brede welvaart. Deze mensen genieten van ruimte en groen in hun directe omgeving. De nabijheid van de grote steden geeft hen toegang tot banen, cultuur en recreatie, zonder dat ze last hebben van grootstedelijke onveiligheid en vervuiling. Landelijke gebieden hebben de laagste brede welvaart, omdat zij vaak belangrijke aspecten in de leefomgeving missen. Dat blijkt uit een nieuwe analyse van de waardering van aspecten van brede welvaart in Nederlandse gemeenten door het Planbureau voor de Leefomgeving.

Partijen zoekende en houvast in nieuwe begrippen

Thema's en indicatoren Brede Welvaart

Hier en nu

- Subjectief welzijn
- Materiële welvaart
- Gezondheid
- Arbeid en vrije tijd
- Wonen
- Samenleving
- Veiligheid
- Milieu

Later

- Economisch kapitaal
- Natuurlijk kapitaal
- Menselijk kapitaal
- Sociaal kapitaal

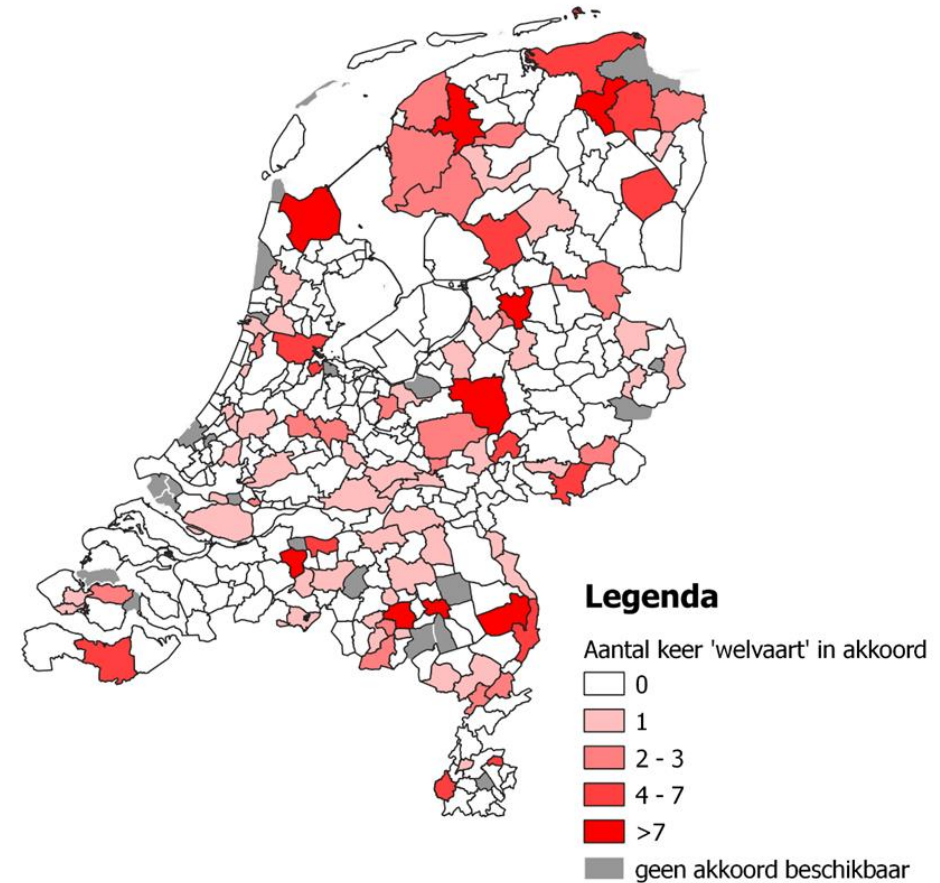
Elders

- Handel en hulp
- Milieu en grondstoffen

Brede welvaart in coalitie akkoorden

- Een aantal 'pioniersgemeenten' nemen 'brede welvaart' als kapstok voor het akkoord;
- 'Brede welvaart' wordt in 20 – 25 procent van de akkoorden genoemd;
- Gemeenten zoeken naar manieren om brede welvaart concreet in hun beleid te integreren;
- Gemeenten zoeken (soms) samenwerking met buurgemeenten en met ondernemers voor 'duurzame economische groei'.

Verschillen brede welvaart tussen regio's

stadszaken

DAGELIJKS NIEUWS OVER DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

WONEN ENERGIETRANSITIE

Stad Groningen

Toenemende economische ongelijkheid tussen regio's vraagt om regionaal beleid

De grote economische regio's in Nederlanden groeien steeds sterker, ten koste van de kleinere regio's. Een bepalende factor is het ondernemersklimaat. Het is aan de regio's zelf om hun economische posities te erkennen en hier beleid op te vormen, bepleiten regionaal econoom Floris Jan Sander en Hoofd RaboResearch Otto Raspe namens de Rabobank.

Hoe scoort jouw gemeente?

Hier en nu

- Subjectief welzijn
- Materiële welvaart
- Gezondheid
- Arbeid en vrije tijd
- Wonen
- Samenleving
- Veiligheid
- Milieu

Later

- Economisch kapitaal
- Natuurlijk kapitaal
- Menselijk kapitaal
- Sociaal kapitaal

Indicatoren regionale brede welvaart – hier en nu

Arbeid en vrije tijd	Nettoarbeidsparticipatie
	Brutoarbeidsparticipatie
	Hoogopgeleide bevolking
	Werkloosheid
	Vacaturegraad
	Tevredenheid met reistijd van en naar het werk
Gezondheid	Overgewicht
	Ervaren gezondheid
	Levensverwachting bevolking
	Personen met één of meer langdurige ziekten of aandoeningen
Materiele welvaart	Mediaan besteedbaar inkomen
	Bruto binnenlands product
	Natuurgebied per inwoner
	Emissies van fijnstof naar lucht
	Afstand tot openbaar groen
	Natuur- en bosgebieden
	Broeikasgasemissies per inwoner
	Kwaliteit van zwemwater binnenwateren
	Kwaliteit van zwemwater kustwateren

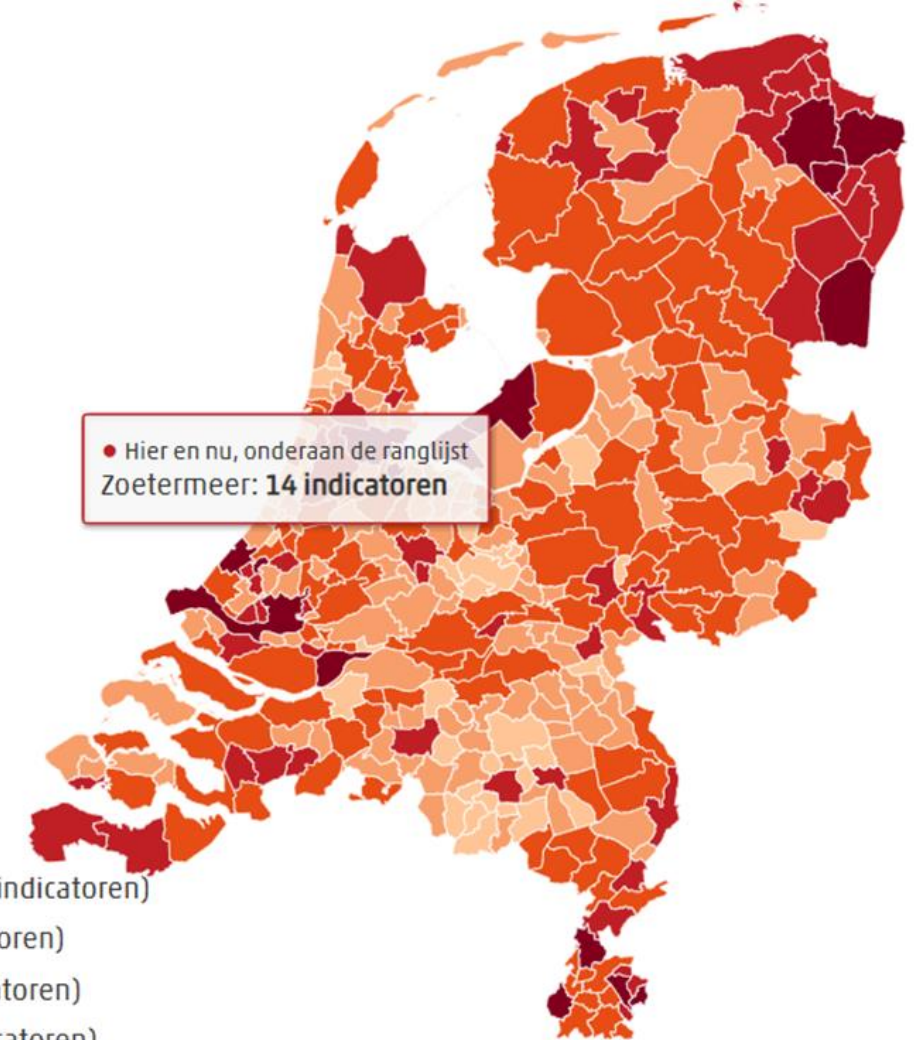
Samenleving	Contact met familie, vrienden of buren
	Vertrouwen in instituties
	Vertrouwen in anderen
	Vrijwilligerswerk
Veiligheid	Vaak onveilig voelen in de buurt
	Aantal ondervonden delicten
	Geregistreerde misdrijven
Welzijn	Tevredenheid met het leven
	Tevredenheid met vrije tijd
Wonen	Tevredenheid met woonomgeving
	Tevredenheid met woning
	Afstand tot sportterrein
	Afstand tot basisschool
	Afstand tot café e.d.

Indicatoren regionale brede welvaart – later

Economisch kapitaal	Gemiddelde schuld per huishouden
	Mediaan vermogen van huishoudens
Menselijk kapitaal	Arbeidsduur per week
	Hoogopgeleide bevolking
	Ervaren gezondheid
Natuurlijk kapitaal	Particuliere zonne-energie
	Natuur- en bosgebieden
	Bebouwd terrein
	Emissies van fijnstof naar lucht
	Fosfaatuitscheiding landbouw
	Groen-blauwe ruimte, exclusief reguliere landbouw
	Stikstofuitscheiding landbouw
Sociaal kapitaal	Sociale cohesie

Score op hier en nu en afwijking

Gemeente	Negatieve afwijking ten opzichte van NL gemiddelde
Nissewaard	12 indicatoren
Capelle aan den IJssel	12 indicatoren
Zoetermeer	14 indicatoren
Almere	15 indicatoren

Bron: CBS, regionale Monitor Brede Welvaart 2021

Gezondheid: voorbeeld Zoetermeer

Gezondheid

Overgewicht* ▼

51,9% [49,8- 54,1]

190e

van 353 in 2020
(gedeeld met: 3 regio's)

Ervaren gezondheid* ▼

77,5% [75,7- 79,2]

271e

van 353 in 2020

Levensverwachting bevolking* ▼

82,9 jaar

85e

van 355 in 2019
(gedeeld met: 5 regio's)

Personen met één of meer langdurige ziekten
of aandoeningen* ▼

35,9% [33,9- 37,9]

311e

van 353 in 2020

Wonen: voorbeeld Zoetermeer

Wonen

 Tevredenheid met woonomgeving ▼

83,0%

12e
van 31 in 2018

 Tevredenheid met woning ▼

83,7% [79,9- 86,9]

14e
van 31 in 2018

 Afstand tot sportterrein ▼

1,3 km

359e
van 393 in 2015
(gedeeld met: 17 regio's)

 Afstand tot basisschool ▼

0,6 km ↑

16e
van 355 in 2020
(gedeeld met: 72 regio's)

Over WijkWijzer

Dank voor uw aandacht

Mirjam Fokkema
mirjam.fokkema@platform31.nl

www.wijkwijzer.org
www.platform31.nl

WijkWijzer

Platform voor leefbare
en veilige wijken

